

ความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเด็กและเยาวชนและความ
ก้าวร้าวใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

The relationship between children & youth's community exposure and
aggression in 3 southern border provinces of Thailand

พีร วงศ์อุปราช

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยธนบุรี

พ.ศ. 2553

The relationship between children & youth's community exposure and
aggression in 3 southern border provinces of Thailand

Peera Wongupparaj

This research was supported by a grant from Thonburi University

2010

ชื่อเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเด็กและเยาวชนและความก้าวร้าวใน 3
จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ผู้วิจัย พิร วงศ์อุปราช

สถาบัน มหาวิทยาลัยธนบุรี

พ.ศ. 2553

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชนและความก้าวร้าว ซึ่งใช้
องค์ประกอบด้านปัญญาและอารมณ์เป็นตัวแปรคั่นกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างประกอบไปด้วยนักเรียนจาก
โรงเรียนมัธยมและอาชีวศึกษาจำนวน 405 คน แล้วใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย เมื่อพิจารณา
จากโมเดลรวม พบว่าการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเยาวชนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความก้าวร้าว
โดยความเชื่อบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว และความสะท้อนอารมณ์เป็นตัวแปรที่อธิบายความสัมพันธ์
ดังกล่าว กล่าวคือ เมื่อเยาวชนต้องเผชิญความรุนแรงในชุมชนส่งผลต่อความเชื่อบรรทัดฐานเกี่ยวกับความ
ก้าวร้าวและความสะท้อนอารมณ์ตามไปด้วย โดยการเพิ่มขึ้นของความเชื่อบรรทัดฐานเกี่ยวกับความ
ก้าวร้าวนำไปสู่ความก้าวร้าว แต่ความสะท้อนอารมณ์นำมาซึ่งการลดความก้าวร้าวลง

สำหรับโมเดลเพศชายและเพศหญิง พบว่าลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรคล้ายคลึงกันยกเว้น
ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความสะท้อนอารมณ์และความก้าวร้าวใน โมเดลเพศชาย ดังนั้นข้อมูลจากการ
วิจัยครั้งนี้ให้ข้อเสนอแนะที่สำคัญเกี่ยวกับการบำบัด ช่วยเหลือที่บูรณาการ และความจำเป็นเร่งด่วนของ
การศึกษาระยะยาว

คำสำคัญ: การเผชิญความรุนแรงในชุมชน, องค์ประกอบทางปัญญาและอารมณ์, สามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้

Research title The relationship between children & youth's community exposure and aggression in 3 southern border provinces of Thailand

Researcher Peera Wongupparaj

Institute Thonburi University

B.E. 2010

Abstract

This study investigated the relationship between exposure to community violence and aggression by considering cognitive and emotional components as mediators. A sample of 405 students from both secondary and technical school was recruited, and a battery of questionnaires was administered. For the overall model, findings indicated that more exposure to community violence significantly had a positive relationship with high aggression as significantly mediated by normative beliefs about aggression and emotional distress. Specifically, the underlying mechanism between exposure to community violence and aggression can be explained by increasing normative beliefs about aggression and emotional distress, and then led to aggression, but higher level of emotional distress decreased the level of aggression.

For both male and female model, the invariant pattern between models can be observed except the non-significant relationship between emotional distress and aggression in male model. This data suggested that the comprehensive intervention and longitudinal study is required and immediately implemented.

Keywords: Exposure to community violence, cognitive-emotional component, three southern-border provinces of Thailand

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ. ดร. ชาญคณิต ก. สุริยมณี ที่คอยให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในประเด็นเนื้อหาต่างๆ นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร มหาวิทยาลัยที่ให้ทุนสนับสนุน และเอื้อเฟื้อในทุกๆ ด้าน นอกจากนี้ขอขอบพระคุณ อ. ชุติมา ศิลาภรณ์เวช (วงศ์อุปราช) และ อ. รั้งสิริศม์ วงศ์อุปราช ภรรยาของผู้วิจัย รวมถึงผู้มีพระคุณทุกท่าน ผู้คอยให้ความช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และคอยให้กำลังใจอยู่เสมอ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	5
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.2 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	20
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
3.1 ขอบเขตการวิจัย	21
3.2 คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ	21
3.3 ประชาชนที่คาดว่าจะได้รับ	22
3.4 ระเบียบวิธีวิจัย	23
3.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	23
3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล	27
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	
4.1 ข้อมูลพื้นฐาน	29
4.2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	34
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 ข้อมูลทั่วไป	47
5.2 การเผชิญความรุนแรงในชุมชน องค์ประกอบด้านปัญญาและความก้าวร้าว	49
5.3 การเผชิญความรุนแรงในชุมชน องค์ประกอบด้านอารมณ์และความก้าวร้าว	50
5.4 ข้อเสนอแนะการวิจัย	51
5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	56
เอกสารอ้างอิง	57
ภาคผนวก	65
ประวัติผู้วิจัย	126

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
ตาราง 1 แสดงค่าร้อยละของเด็กและเยาวชนได้ “เคยพบเห็น” การกระทำความรุนแรงภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา	2
ตาราง 2 แสดงความถี่ ร้อยละของความวิตกกังวลของเด็กและเยาวชนเมื่อเผชิญกับเหตุการณ์รุนแรง	2
ตาราง 3 แสดงจำนวน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (จำนวนครั้งที่ใช้ความรุนแรง) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าต่ำสุด-ค่าสูงสุดของการใช้ความรุนแรงของเด็กและเยาวชนที่ตอบว่าตน “เคยกระทำความรุนแรง” ภายในระยะเวลา 3 เดือนที่ผ่านมา	3
ตาราง 4 กลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง	22
ตาราง 5 จำนวนพารามิเตอร์ในแต่ละเมทริกซ์ใน โมเดลการวัดและ โมเดลเส้นทาง	23
ตาราง 6 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับและจำแนกรายด้านของมาตรวัดการเผชิญความรุนแรงในชุมชน (จำนวน 405 คน)	24
ตาราง 7 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับและจำแนกรายด้านของมาตรวัดความเชื่อด้านบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว (จำนวน 329 คน)	25
ตาราง 8 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับและจำแนกรายด้านของมาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าว (จำนวน 405 คน)	26
ตาราง 9 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับและจำแนกรายด้านของมาตรวัดพฤติกรรมก้าวร้าว (แก้ไข) (จำนวน 405 คน)	26
ตาราง 10 ค่าความเที่ยงทั้งฉบับและจำแนกรายด้านของมาตรวัดอารมณ์สะเทือนใจ (จำนวน 405 คน)	27
ตาราง 11 ข้อมูลความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลพื้นฐานในกลุ่มตัวอย่างเยาวชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (N = 405)	29
ตาราง 12 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง	31
ตาราง 13 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเชื่อด้านบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าว ความสะเทือนอารมณ์ และการเผชิญความรุนแรงในชุมชน (N = 405) – โมเดลรวม	33
ตาราง 14 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรภายในและภายนอก	36
ตาราง 15 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนระหว่างโมเดลและข้อมูลเชิงประจักษ์	36
ตาราง 16 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง (โมเดลเพศชาย)	37

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเบ้ และความโด่ง (โมเดลเพศหญิง)	38
ตาราง 18 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรความเชื่อด้านบรรทัดฐานเกี่ยวกับความก้าวร้าว พฤติกรรมก้าวร้าว อารมณ์สะเทือนใจ และการเผชิญความรุนแรงในชุมชนของเยาวชนชาย (N = 188) และเยาวชนเพศหญิง (N = 217)	40
ตาราง 19 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรภายในและภายนอก (เพศชาย)	42
ตาราง 20 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนระหว่างโมเดลและข้อมูลเชิงประจักษ์ (เพศชาย)	43
ตาราง 21 อิทธิพลทางตรง อิทธิพลทางอ้อม และอิทธิพลรวม ของตัวแปรภายในและภายนอก (เพศหญิง)	23
ตาราง 22 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนระหว่างโมเดลและข้อมูลเชิงประจักษ์ (เพศหญิง)	24

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
แผนภาพ 1 คำสัมประสิทธิ์เส้นทางระหว่างการเผชิญกับความรุนแรงในชุมชนช่วงเกรด 6 อาคาร ซิมเสร์ราและพฤติกรรมก้าวร้าวในเกรด 7 และความคิดฆ่าตัวตายและการพยายามฆ่าตัวตายในช่วง เกรด 8 ของเพศชาย	8
แผนภาพ 2 ตัวแปรการพบเห็นการใช้ความรุนแรงในช่วง 1 ปีที่ผ่านมาและความสัมพันธ์กับการใช้ ความรุนแรงในภายหลัง	9
แผนภาพ 3 โมเดลอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญความรุนแรงในชุมชน และพฤติกรรม ก้าวร้าวรายงาน โดยครู ซึ่งมีตัวแปรคั่นกลางได้แก่ปัญญาทางสังคม (การประมวลข้อมูลอคติทาง ลบ)	11
แผนภาพ 4 โครงข่ายความสัมพันธ์อย่างง่ายเกี่ยวกับความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความก้าวร้าวและบท (script) ที่มุ่งทำร้ายผู้อื่น	14
แผนภาพ 5 ความก้าวร้าวทั่วไปชนิดย่อ	18
แผนภาพ 6 โมเดลความก้าวร้าวทั่วไป: ส่วนขยายอธิบายกระบวนการประเมินและตัดสินใจ	18
แผนภาพ 7 โมเดลความก้าวร้าวทั่วไป: ผลในระยะยาว	19
แผนภาพ 8 กรอบแนวคิดในการวิจัยผลของการเผชิญความรุนแรงในเด็กและเยาวชน 3 จังหวัด ชายแดนภาคใต้	20
แผนภาพ 9 ค่าความสัมพันธ์ในรูปคะแนนมาตรฐานของโมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญ ความรุนแรงในชุมชน ความซาซันทางปัญญา อารมณ์สะเทือนใจ และความก้าวร้าวในเยาวชน จังหวัดชายแดนภาคใต้ (N = 405)	34
แผนภาพ 10 ค่าความสัมพันธ์ในรูปคะแนนมาตรฐานของ โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญ ความรุนแรงในชุมชน ความซาซันทางปัญญา อารมณ์สะเทือนใจ และความก้าวร้าวในเยาวชนเพศ ชายจังหวัดชายแดนภาคใต้ (N = 188)	42
แผนภาพ 11 ค่าความสัมพันธ์ในรูปคะแนนมาตรฐานของ โมเดลความสัมพันธ์ระหว่างการเผชิญ ความรุนแรงในชุมชน ความซาซันทางปัญญา อารมณ์สะเทือนใจ และความก้าวร้าวในเยาวชนเพศ หญิงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (N = 217)	45
แผนภาพ 12 จำนวนเหตุการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และสงขลาตลอดระยะเวลา 92 เดือน	52
แผนภาพ 13 จำนวนผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนใต้และสงขลา ตลอดระยะเวลา 92 เดือน	52

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
แผนภาพ 14 เปรียบเทียบจำนวนคนเสียชีวิตและบาดเจ็บต่อเดือน ระหว่างเดือนมกราคมปี 2547 จนถึงเดือนสิงหาคม 2554	53
แผนภาพ 15 แนวทางการพัฒนาระบบช่วยเหลือเยาวชนในชุมชนที่มีความรุนแรง	54